

JASKI GALLERY

AMSTERDAM

Breuker geeft Klap op vuurpijl

Door een kunstrevolutie

AMSTERDAM, 3 dec. — In samenwerking met de Theaterunie presenteren Willem Breuker van 27 tot en met 31 december in het Amsterdamse theater Frascati voor de tweede keer zijn *Klap op de Vuurpijl*. Het programma van de vier avonden vermeldt bij boeken, jazzgroepen, striktonen, een saxofonorkon, een meezingend en solisten als Vera Belva, Ritscher de Leeuw en René Lickard.

De avonden worden besloten door het Willem Breuker Kollektief, dat op Oudejaarsavond een aantal groene ontzagen. Tot hen behoren Jerry Aron, Jules Dieckman en Wim T. Schippers. Een deel van deze avond wordt uitgezonden door de Nieuw.

St. Paul's Cathedral ontzien door nieuwbouwers (foto A.P.)

LONDON, 3 dec. — De Engelse kroonprins Charles heeft op nieuw voor opschudding gezorgd in de Engelse bouwkringen, welk zijn reputatie van criticus, die hij versierd door in 1984 een voorgezeten uitbouw van de National Gallery als „een monumentaire punt“ te omschrijven, bevestigd hij eindagavond ten overstaan van Londense planningschouwen door het afleiden van een flippant tegen moderne, vandaarheidsbouw. Een ding moet je de Luitwille magen — toen ze niet gebouwen versierden verrijken in die niet door een eritanten dan pijn. Dat hebben wij wel gedaan.

De prins nam de wijk rond St. Paul's Cathedral „als voorbeeld van de door hem gewaardeerde ontwikkeling en verrijking der „middeleeuwse kunstwerken“ rond de neo-classicistische kerk met „een basketball-team dat tussen jou en de Mona Lisa in staat“

Amsterdamse geïnteresseerden worden door het plannologische en architectonische „realisaties“, aldus Charles.

De prins sprak zijn rede met een gekweld geschiedkundig de stadplannologische dienst. De verrijking van de stad met „monumenten“ waren „betonnen baren naar parkerparages“ geworden en hij riep op Londen vrij te maken van hoogbouw voor het jaar 2000.

Zou te verslechteren tegen de uitdrukken van de trouwvolger zowel om als tegenwoordig. Volgens de Londen Evening Standard verklaart Charles „de problemen van de natie“ en Rod Haggard, voorzitter van het Royal Institute of British Architects, zag er een „opper“ in voor „de goede architecten“. Francis Tibbelfe, de volgende voorzitter van het instituut, wilde de speech wel beschouwen als „waardere kritiek“.

„reuzing“ is gekend, maar wemte het niet te betrekken op beledigende bouwkringen.

Een woordvoerder van het Royal Town Planning Institute tegen de prins „met betrekking tot de tijd en wat jezelf als het een detail gaat“. De kragt The Independent en verscheidene in een commentaar op de affaire dat Charles' grip over de Luitwille inmiddels is ingekweld in „dat die op de monumentenrijen moet om te voorkomen dat strand de vermetelheid krijgt hem af te breken“.

De kragt voegt eraan toe dat „als hij wil dat nieuwbouw de middelmaat te boven gaat, hij zich niet alleen tegen, maar ook voor beledigende gebouwen moet uitpakken“.

Owea Luder, voormalig president van het Britse architectuurinstituut van „less than amused“ „Het is erf moeilijk om op de zelfde manier kritiek te oefenen op de koninklijke familie“, aldus Luder.

Het schilderij Utopia van Rob Scholte, nieuw gebruik of nabootsing?

Door BAS ROODNAT

ROTTERDAM, 3 dec. — In 1984 kocht het Rotterdamse Museum „Boymans-Van Beuningen“ een groot schilderij (156 bij 251 centimeter) van de Amsterdamse schilder Rob Scholte. Utopia 1984 is de titel van dat doek, waarop een verongelukte houteleerzame door beeldend kunstenaar gebruik voor het bereiken van surrealistische effecten. De Christen deed het, Carl Wilink, Willem van Leiden en nog anderen. De vrouw op de prenterkaart en op het schilderij van Scholte echter zijn tot in het laatste detail identiek: het kapel, de vorm van het gezicht, de vassens waarop zij rust, de stand van armen en benen, het polshouding, de zwarte kat aan het voetenbed. Alleen is op de kaart geen bodemloze nagerjongste te zien, maar een grote haai die zijn muizen een verrijking brengt. De kaart is een foto van een houten beeldengroep, enkele decennies groot, dat werd vervaardigd door Paul Spooner (hij noemt zijn object *Museus Olympia*). Het is te zien in *The*

Cubert Mechanical Theatre aan Covent Garden in Londen, een klein museum waar op oude meesters, geprojecteerde bewegende objecten worden getoond. Rob Scholte heeft Spooner's vrouwepop gekopieerd op zijn schilderij dat er één is uit een reeks van vier, die alle te maken hebben met Maan's doek van rain hondert jaar geleden.

Mag het ontsien zeer gaan dat met alleen het thema, maar ook een vrijwel complete voorstelling wordt overgenomen? Rob Scholte zelf vindt van niet. Hij heeft de ledenlaagse „aesthetie“ in het Londen museum moet zelf prezen en wat zelfs niet dat het object van Spooner uit houten beelden bestond. Scholte kent het slechts van een uit de Sunday Times gekopie foto, die deed uitmaakte van een adjuvante. „Ik werk altijd met dat soort materiaal, dat mij uit allerlei media, uit tijdschriften tegengaat. Het magische de dingen in een andere volgorde, het was *absoluut* een Olympia die in mijn serie past, ik ben nu aan het vierde schilderij ervan bezig.“

Scholte heeft een knopendier, waarin allerlei planten die hem treffen voor toekomstig gebruik worden opgeborgen, gezetacht naar de musea. Waar een bepaald knopel ooit vandaan is gekomen, is dikwijls voor hem niet meer van te gaan. „Dat is mijn werkwijze, mijn stijl. Ik heb nooit en te niet meer mijn origineel op een soort ere-podium gezet.“

Scholte noemt Andy Warhol, die ook allerlei door andere ontworpen verpakkingen en dergelijke op ook foto's in zijn kunst gebruikte. In de catalogus van de laatste Diksmuide, zegt Scholte verder, worden de planten, waarvan hij modellen ontwerft, zelfs meegedrukt. Hij maakt dus bepaald gere, geken van zijn werkwijze. Het hoofd van het beoindende nagerjongste in zijn doek, legt hij onder uit, is overgenomen uit de strip *Sjors en Symmie*.

Maar waarom heeft hij bij zijn ledenpisschilderij, zoals dat nog tot 7 december in Boymans-Van Beuningen te zien is, niet naar Paul Spooner verzeekt? „Dat“, zegt Scholte „doed Maan' ook

met, toen hij zijn Olympia geschilderd had met Titiaan Fornas van Urbino als voorbeeld“.

Citaten

Zou gezegd is het ontsien een ontsien van de kunstige schilders. Dit voorjaar werd in het Anthonie Gemenetmuseum een reeks aan tentoonstelling aan gewijd — de expositie *Homage to the Artist* — waarin een enkele tentoonstelling beeldend kunstenaar demonstreren het zij elken werk en het werk van oudere meesters gebruiken. Biquet, Mondrian, daar ook Titiaan en Maan, Picasso, Manet leverden vele ideeën aan, die door anderen werden gebruikt in werk. Ondere gedachten werden op een nieuwe manier hergebruikt met een nieuw oorspronkelijkheid als resultaat.

Volgens een woordvoerder van Boymans-Van Beuningen, heeft Rob Scholte dat ook gedaan. Hij vindt het interessant te vernemen van Scholte's ledopend vandaan is gekomen, hij kende het beeldje van Spooner niet. Scholte, aldus

het museum, leent links en rechts, zoals zoveel kunstenaars doen, het is een soort tweede en derde gebruik. Dat is zijn methode, hij voegt iets aan het gekende materiaal toe. Scholte heeft het beeld naar Maan weer naar een schilderij terugverleend.“ Degevraagd zegt de woordvoerder, dat het museum tevens de herkomst van het thema had gekend, toch voor de collectie zou zijn aangereikt, de kwaliteit ervan wordt in geen enkel opzicht aangezien door de werkschap dat er medewerking naar werk van een ander is geketen.

Iets kritischer reageert mr. Kees Berendsen, directeur van de Stichting Beeldrecht, die de auteursrechtelijke belangen van beeldend kunstenaars uit binnen- en buitenland in om land behartigt. Meestal gaat het erom, dat reproducties van werk van de aanblijven kunstenaars zonder toestemming en vergoeding worden gebruikt voor commerciële doeleinden: een reproductie op de placemats van een restaurant, is gekomen, hij kende het beeldje van Spooner niet. Scholte, aldus

Anders vindt Berendsen het liggen als kunstenaars onderling aan elkaar ontsien. „We moeten niet elke ontsien in de kien censen door al te kinderachtig te zijn.“

Maar, de foto's van de kunstenaars van Spooner en Scholte bevestigend, constateert Berendsen wel heel erg veel op elkaar lijken. „Wanneer een schilderij is gemaakt naar de foto van een object en het blijft daar zo dichtbij dat is er althans in theorie sprake van (verloren) nabootsing. Dan kun je je afvragen of er wel een nieuw en oorspronkelijk werk is ontstaan. Het lijkt in dit geval heel dicht bij natekenen te liggen.“

Berendsen noemt het voorbeeld van een tekening van een poppet, die zonder overleg met de fotograaf was gemaakt naar een foto. Het was een mooie tekening, maar toch was het sprake van een dekkende nabootsing. Eer „Als Spooner bij mij zou komen omdat hij bezaat maakte, dan zou ik Spooner op zijn minst om een nadere uitleg vragen.“

Titiaan: Venus van Urbino

Edward Manet: Olympia

Paul Spooner: Museus Olympia

Rob Scholte: Utopia 1986

Nostalgia
screenprint on canvas

1988
80 x 115 cm

- Rainbow f10**
Pocketboeken
- Gerard Reve**
De Taal der Liefde
- Gerard Reve**
De Vierde Man
- Astrid Roemer**
Nergens ergens
- Monika Sauwer**
Mooie boel
- Jean Lévi**
Tjin, de eerste keizer van China
- Janice LaRouche**
Vrouwen aan het werk
- Alice Walker**
De kleur paars
- Kiki Amsberg**
Denken over liefde en macht
- Isaac B. Singer**
Het landgoed
- Simone Signoret**
Nostalgie is ook niet meer wat het was
- Leon de Winter**
Zaaken naar Eileen W.
- Colette Dowling**
Het asopostercomplex
- Marion Bloem**
Geen gewoon Indisch meisje
- Buchi Emecheta**
Als een tweederangs burger
- Jos Vandelloo**
De muggen
- Nadine Gordimer**
De bourgeoiswereld van vroeger
- Hannes Meinkema**
De driehoekse reis

JASKI GALLERY

AMSTERDAM

Rob Scholte

Amsterdam-born Rob Scholte studied at the city's Gerrit Rietveld Academie from 1977 to 1982, subsequently joining the artists' collective W139. Here he debuted together with Sandra Derks in 1982 with the 'masterpiece' Rom 87, a series of variations painted in free style on a book of children's colouring pictures.

Rob Scholte went on to jettison this style in favour of minutely detailed paintings which he started to exhibit in the Living Room in 1984. Scholte's works were selected for the prestigious Documenta in Kassel in 1987 and in 1990 he was commissioned for the Dutch pavilion at the Venice Biennale.

For Scholte, there is no such thing as originality: reproductions play a major role in his art. Reproductions ensure that a work reaches out to the largest possible audience, and that's why the most frequently reproduced work of art is the most important, he once stated. In a precise, realist style (as if it were already a reproduction) Scholte copies existing images from the media, publicity and picture books.

In 1986 he caused a furore with Utopia, a copied postcard that drew accusations of flagrant plagiarism. Scholte's work played on Manet's Olympia, portraying its reclining nude and her black servant as wooden artist's puppets. That idea was not new, but derived from a work by an automaton maker pictured on a little-known postcard, an art critic charged. Scholte countered the accusation with a massive canvas depicting the newspaper article in question.

In 1991 Scholte won the commission for a massive frieze for the walls and ceiling of the Huis Ten Bosch Resort in Nagasaki, Japan. The mural, measuring 1200 square metres, took Scholte and his large team of assistants years to complete. Entitled Après nous le déluge, it took as its theme the continued recurrence of war through history.

During this period Scholte survived an attempt on his life, although the car bomb cost him both his legs. Nevertheless the Nagasaki masterpiece was completed on time. It was unveiled on August 9, 1995 to commemorate the fiftieth anniversary of the nuclear bomb attack on Nagasaki.